

Vybraná judikatura z oblasti uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení s komentářem Praha, Wolters Kluwer ČR, 2020

Autoři publikace: JUDr. Milan Vrba, Ph.D., JUDr. Oldřich Řeháček, Ph.D., LL.M., JUDr. Jan Zůbek, Ph.D.,
JUDr. Ing. Martin Dirhan

Autor recenze: Mgr. Jiří Lochman

„Věřitelé mají lepší paměť než dlužníci.“ Benjamin Franklin

Pokud věřitel nezapomněl na svoji pohledávku, možná nyní jako právník řešíte otázku, zda a případně jak správně přihlásit pohledávku svého klienta do insolvenčního řízení. Nebo se jako insolvenční správce občas potýkáte s tím, zda a v jakém rozsahu máte popřít přihlášenou pohledávku. Nebo zrovna zvažujete, jak máte jako soudce rozhodnout v incidenčním řízení?

Nenacházíte-li odpovědi v textu zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ani v dosud vydaných komentářích, s vysokou pravděpodobností je můžete nalézt v nově vydané publikaci nakladatelství Wolters Kluwer, která shrnuje nejdůležitější soudní rozhodnutí týkající se uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení.

Rozhodnutí vybrali a svým komentářem opatřili čtyři zkušení advokáti, kteří vykonávají funkci insolvenčních správců. Publikace o rozsahu 270 stran je rozdělena do 10 kapitol, ve kterých lze nalézt 51 soudních rozhodnutí s uvedením právní věty, stručného shrnutí skutkového stavu a podstatné části odůvodnění rozhodnutí. Tato rozhodnutí pak slouží autorům jako odrazový můstek k podání uceleného komentáře k jednotlivým fázím uplatnění pohledávek v insolvenčním řízení. Komentář ke každému rozhodnutí je doprovázen odkazy na studijní literaturu a zejména citacemi dalších relevantních soudních rozhodnutí.

Autoři sledují osud přihlašované pohledávky v insolvenčním řízení chronologicky. Nejprve podávají výklad k charakteru pohledávek, které se uspokojují v insolvenčním řízení, poté se věnují fázi přihlášení pohledávky se zaměřením na vymezení formálních i obsahových náležitostí přihlášek, a na účinky přihlášení pohledávky. Následně podávají výklad k dispozici s přihlášenou pohledávkou a k formálním vadám přihlášky. Největší prostor věnují věcnému přezkumu pohledávek se zaměřením na situace, kdy jsou splněné předpoklady pro popření pohledávky. Popření pohledávky vyvolává odporové spory projednávané v incidenčních řízeních, jejichž výsledek může vést k sankcím při neoprávněném přihlášení pohledávky v insolvenčním řízení, což autoři rozebírají v sedmé a osmé části svého komentáře. Publikaci uzavírají rozhodnutí týkající se ukončení účasti věřitele v insolvenčním řízení s tím, že poslední dva komentované judikáty k přednostním pohledávkám jsou určitým bonusem navíc.

Komentář seznamuje uživatele s danou problematikou uceleně v rovině teoretické i praktické. V situacích, kdy zákon nedává jednoznačnou odpověď, umožňuje uživateli založit svůj právní názor a postup s odkazem na odůvodněné odborné právní názory autorů a odkazem na autoritativní soudní rozhodnutí Ústavního soudu, Nejvyššího soudu či vrchních soudů. Může tak být cennou pomůckou nejen pro advokáty a podnikové právníky, kteří hledají aktuální informace a praktický návod k uplatnění pohledávek v insolvenčním řízení, ale i pro insolvenční správce, kteří přihlášené pohledávky přezkoumávají, a samozřejmě i pro insolvenční soudce a soudce projednávající incidenční spory.

Lze předpokládat, že si komentář s judikaturou zachová svůj význam i v případě přijetí dalších novel zaměřených na zjednodušení oddlužení, které lze očekávat s ohledem na následky epidemie a následky opatření přijatých vůči ní. Zatímco ve vztahu k dlužníkům legislativní vývoj předvídatelně směřuje ke zjednodušení podmínek pro oddlužení, ke snížení požadavků kladených na věřitele při přihlášení pohledávek nebo ke snížení požadavků kladených na insolvenční správce při jejich přezkoumávání zřejmě nedojde.

30. listopadu 2020

Mgr. Jiří Lochman,
soudce Krajského soud v Ústí nad Labem